

ЗАКІНЧЕННЯ ВІЙНИ

В Словаччині, як і в інших європейських країнах, 8 травня - державне свято. В той день святкуємо День перемоги над фашизмом, що одночасно сприймаємо як закінчення Другої світової війни. В Росії та декотрих країнах колишнього СРСР святкують 9 травня. Про розвиток історичних подій 80-річної давності розповідає Яна Примаченко, кандидат історичних наук, уривок статті якої друкуємо нижче.

Акт про безумовну капітуляцію нацистської Німеччини у Реймсі підписали о 02:41 7 травня 1945 року. На церемонії підписання була присутня група журналістів. Проте на вимогу представника СРСР генерала Івана Суслопарова США і Британія погодилися відкласти публічне оголошення про капітуляцію, щоб Радянський Союз міг підготувати другу церемонію капітуляції в Берліні.

З репортерів взяли обіцянку проінформувати про капітуляцію тільки 36 годин потому – рівно о 3:00 8 травня 1945 року. Удень 8 травня про капітуляцію Німеччини заявили офіційно. У Радянському Союзі на інформацію про капітуляцію 7 травня наклали абсолютну заборону. Причиною стало те, що радянський представник генерал Іван Суслопаров підписав акт у Реймсі, не маючи на руках директив з Москви. Інструкції з Кремля на той момент ще не прийшли. Незабаром після підписання акта генерал Суслопаров отримав телеграму Сталіна з категоричною заборобою підписувати капітуляцію. 8 травня о 22:43 за центральноєвропейським часом – або 9 травня о 00:43 за московським – у берлінському передмісті Карлсхорст підписаний другий Акт про капітуляцію Німеччини. Його текст майже дослівно повторює текст 7 травня. Карлсхорстський акт підтвердив час припинення вогню, вказаний у Реймському акті – 8 травня о 23:01 за центральноєвропейським часом. Того самого дня Президія Верховної Ради СРСР видала указ, яким оголосила 9 травня Днем Перемоги.

Попри підписання Акта про капітуляцію Німеччини, на фронті все ще тривали бої. Німці не хотіли здаватися в полон Червоній армії і за всяку ціну прагнули прорватися до західної зони окупації. Так, з Праги остаточно вигнано нацистів 10 травня, а останні групи німецьких військ на території Чехословаччини та Австрії ліквідували тільки 19 травня. Виконуючи взяті перед союзниками по антигітлерівській коаліції зобов'язання, 8 серпня 1945 року СРСР оголосив війну Японії. Ця війна розгляда-

лася як пряме продовження і складова частина Великої вітчизняної війни. 2 вересня 1945 року, в день капітуляції Японії, Верховна Рада СРСР видала указ, яким назвала 3 вересня Днем Перемоги над милітаристською Японією. Обидва свята – 9 травня і 3 вересня – оголосили вихідними днями. Але вже 1947 року ці дні знову стали робочими. Згодом, коли «Велику вітчизняну війну» поклали в основу радянської ідеології, головний наголос зробили на перемозі над Німеччиною.

Суть цієї маніпуляції полягала в тому, щоб перенести акцент з поняття «Друга світова» на поняття «Велика вітчизняна» й у такий спосіб відвернути увагу суспільства від інших збройних конфліктів, у яких Радянський Союз виступав як агресор у роки Другої світової війни: напад на Польщу, Західну Україну та Білорусь, Фінляндію, країни Балтії. Офіційна назва свята протягом років звучала «Свято перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років». У такий спосіб події 1939-1941 років, коли СРСР вступив у союз із Третім Райхом, прибиралися з фокусу суспільної уваги, а тема радянсько-нацистської співпраці замовчувалася.

У 1965 році 9 травня знову стало вихідним днем з обов'язковими військовими парадми на честь свята. Таким чином, 9 травня остаточно закріпилося в суспільній свідомості як День Перемоги та дата закінчення війни. Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй резолюцією 59/26 від 22 листопада 2004 року проголосила 8 і 9 травня Днями пам'яті та примирення на честь усіх жертв Другої світової війни. Водночас ООН заявила про необхідність відзначати ці два дні у травні як для того, щоб віддати данину пам'яті всім жертвам, так і як приклад застереження на майбутнє. Попередження про те, що людство ніколи більше не повинно допустити трагічних подій, до яких призвело піднесення фашизму і нацизму в Європі та подальший військовий конфлікт.

-р-

Дж.: журнал «Історична правда».

СНМ – Музей української культури розпочав новий сезон

Один з найкрасивіших і водночас найбільший музей під відкритим небом у Словаччині розташований на північному сході Словаччини в містечку Свидник разом з двома іншими експозиціями – головною в центрі міста та Галереєю ім. Дезидерія Миллого (1956). Цього року музей відзначає 50 років від початку будівництва етнографічної експозиції під відкритим небом і перенесен-

ня першого об'єкту – дерев'яної хати з села Кечківці.

Сьогодні музей безпомилково виконує свою місію захисту, збереження та надання доступу до артефактів під відкритим небом, а також культурно-просвітницьку та рекреаційну діяльність. Музей під відкритим небом завжди відкритий для відвідувачів і, безсумнівно, є головною туристичною визначною пам'яткою не тільки

в місті та його околицях, але й у всій північно-східній Словаччині.

30 квітня 2025 року було урочисто відкрито літній туристичний сезон 2025 року, девізом якого є: «У музеї під відкритим небом 50 років з вами».

З цього сезону музей під відкритим небом буде працювати цілий рік і в кожну пору року. -лр-

Традиційно сезон в скансені СНМ – МУК відкривається програмою ставляня мая.

Вперше на найбільшій сцені в Кошицях

7 травня 2025 року став проривним в діяльності музичної групи *Teraborsuk* (на фото). На другій найбільшій сцені Словаччини - *Steel Aréna* в Кошицях – група завоювала серця глядачів, в абсолютній більшості молоді. Група може гордитись близько 10 млн переглядами їх репертуару на YouTube.

Назву капели можна було б розтлумачити як тера- (T) – префікс у міжнародній системі одиниць (SI) і борсук (по-словацьки *jazves*), чим явно вказано на місцезнаходження групи на теренах Словаччини – місто Пряшів.

Первісну назву *Dynatix* капела була змушена змінити, бо викликала ускладнення в цифрових сервісах, – пояснюють члени капели.

Був 2009 рік, і четверо музикантів вийшли на мистецьку сцену, об'єднані любов'ю до музики та бажанням розважати людей своїми різноманітними творіннями. Вони мали намір виступати на весіллях, балах, вечірках та інших акціях, де ніколи не бракує гарного настрою та невимушеної атмосфери. «За кілька років ми дійшли до того, що наш календар був розписаний на два роки вперед», – згадує Томаш Смерек, один із засновників групи, про перші дні. Однак додає, що зі стабілізацією позиції на музичному ринку, як це не парадоксально, зростала і готовність усіх учасників зійти з протоптаного шляху і спробувати щось нове.

Учасники капели словацької національності, серед них це Томаш Смерек – засновник і фронтмен гурту, Ян Папцун – барабанщик, автор кількох пісень, Мартин Черкала – бас-гітарист і співак (єдиний з групи, якого вважають русином), Міхал Балуха – гітарист, як наймолодший учасник гурту і найстарший учасник Ян Бак – гравець на духових інструментах і викладач ОШМ і консерваторії, не перестають дивувати.

На шоу в Кошицях група зарекомендувала себе разом з співачкою Анастасією Матвеевою, українокою, у якої глядачі одразу розгле-

діли неабиякі вокальні здібності.

В репертуарі групи порівну зі словацькими авторськими належне місце займають українські пісні (пропорція 50 : 50). Хто б не знав і не співав такі улюблені пісні, як «Цвіте терен», «Дівчина», «Коло млину», «Люблю Гриця», «Ой хмелю ж мій, хмелю», «Сама п'ю, сама наливаю», «Ой на горі цигани стояли», «Дискотека». Але зустрічаємо у групі і «Веснянки», «Ой у полі три тополі», «Черевички». Не бракує народні пісні нашого регіону – «Зламала шя червена ружічка», «Пада дощ», «Горі дражка», «Крячок лялійовий», «Ой під гайом».

Багато словацьких авторських пісень тою чи іншою мірою позначені українською мелодикою в таких піснях, як «Basa», «Alkoholická», «Neveril nám nikto», «Tri šibeničky», «Išiel Janík», «Kráľ Tatier», «Keby bolo keby» та ін.

Капела *Teraborsuk* поєднала понадчасовий фолк та сучасний поп-рок з історією своєї подорожі на кошицьку сцену. Цей вечір став наймасштабнішим концертом у їх кар'єрі. Продемонструвала музику, яка об'єднує покоління та

культури. Тонкою ниткою покоління пов'язані старше покоління з сучасним. Старшим поколінням горегонців гордиться вся Словаччина. Чоловічу співацьку групу *Horehronski chlapi* (яка поруч з іншими була гостем програми) творять співаки з Погорелі, Шум'яца, Телгарту, Вернара. В їх співі відчутне відлуння давніх народних піснених традицій української людності русинів, яка колись оселяла Горегоння.

Половину репертуару капели складають українські народні пісні, яка їх презентує як русинські, хоч зроджувались вони на тих ушавлених Шевченком землях, «...де лани широкополі, і Дніпро, і кручі» і які культурний світ сприймає як українські. Живучість пісенної культури українського народу на наших теренах свідчить про генетичну спорідненість принаймні сходу Словаччини з українцями.

Всупереч показовій неприязні політиків чи навіть непритягального локального антиукраїнства приязне ставлення до української пісні продемонстрував і переповнений зал в Кошицях.

-мі-

Масовий героїзм українців

За весь час повномасштабної війни вже більш ніж 110 тисяч українців та українок із різних складових Сил оборони та безпеки відзначені державними нагородами.

Про це повідомив 12 травня Президент України Володимир Зеленський. «І це лише частина хоробрості нашого народу, тільки частина того героїзму, який дає змогу нам сьогодні бути впевненими, що Україна своє власне достойне місце у світі відвоювала. Наше завдання – ніколи не втратити всього, чого ми вже досягли.

Наше завдання – закріпити силу українського народу та примножувати її. Також – берегти

пам'ять про все, що зробили наші люди для захисту України, про кожен подвиг нашого народу, про кожну операцію наших сил, які багато в чому змінили світову історію воєн. Слава Україні!», – зауважив Володимир Зеленський. Як повідомляла АрміяInform, Володимир Зеленський запросив Папу Римського до України та закликав підтримати повернення депортованих дітей.

armyinformcomua

Вшанували пам'ять жертв війни

У Пряшеві 8 травня 2025 року символічно вшанували пам'ять жертв Другої світової війни акцією біля меморіалів у Південному парку та на вулиці Конштантінова.

80-ті роковини закінчення Другої світової війни були відзначені в Пряшеві церемонією покладання вінків, в якій взяли участь представники Словацького союзу антифашистських борців, представники місцевого та

регіонального самоврядування, державної адміністрації та інші.

Було виконано гімн Словацької Республіки, пролунали почесні залпи з автоматів, а вшанування включало проліт гелікоптера.

Після покладання вінків до Пам'ятника Червоній армії учасники урочистого акту також поклали вінки до Пам'ятника жертвам бомбардувань Пряшева на вулиці Конштантінова. -р-

Гуменська 80-та річниця визволення

У п'ятницю, 9 травня, місто Гуменне відзначило 80-ту річницю закінчення Другої світової війни, День перемоги над фашизмом трьома акціями.

Для вихованців дитячих садків та учнів початкових класів була проведена презентація та демонстрація техніки часів Другої світової війни, вони мали змогу покататися на історичному військовому транспортному засобі або побувати в таборі часів Другої світової війни. Про події Другої світової війни розповідали члени військово-історичного клубу «Свобода».

Місто Гуменне та Обласний комітет Словацького союзу антифашистських в Гуменному були організаторами пам'ятного акту покладання вінків на військовому цвинтарі. До присутніх звернувся

приматор міста Мілош Мерічко, який, серед іншого, сказав: «Святкування 80-ї річниці визволення повинно бути не тільки вшануванням знаменної історичної події, воно повинно, перш за все, виражати вдячність і відображати правду про зусилля і жертви визволителів. Саме тому ми також зібралися тут сьогодні, щоб визнати, що мир не є даністю. Це зобов'язання перед тими, хто поліг у боях, а також перед поколіннями, які прийдуть після нас».

Третя частина вшанування 80-ї річниці закінчення Другої світової війни складалася з розмови голови Словацького антифашистського руху, історика Станіслава Мічева та безпосереднього учасника СНП - Владіміра Стрменя.

Маріан ШКУБА, пресслужба міста Гуменне.

8 травня і в селі Убля відсвяткували 80 років визволення нашої Батьківщини. Староста села Йосиф Фейсак з депутатами села, члени Первинної організації Словацького союзу антифашистських борців в Ублі і Первинної організації Об'єднання пенсіонерів Словащини в Ублі поклали до пам'ятника вінок і квіти та запалили свічку. Після гімну вірш «Для тих, хто хоче

80 РОКІВ СВОБОДИ

війну» зачитала пані Камозінова. З урочистою промовою виступила пані Голубова. Староста села подякував всім присутнім. У вечірній час відбулась дружня зустріч ублян коло ватри.

Убля була визволена 27 жовтня 1944 року. Одна з перших інформацій про визволення Ублі

появилася у фронтовій газеті *Za svobodné Československo* 29 жовтня 1944 року. В той же час були визволені також такі села, як Чукалівці, Ялова, Кленова, Стриговець, Підгородь та дальших 60 сіл.

- МК -
Фото: М. Камозінова

НОВИНИ КУЛЬТУРИ

ВАРШАВА. Варшавська Українська Школа (ВШКОЛУ) запросила всіх охочих на яскраве святкування у столиці Польщі Дня вишиванки – Wyszyvanka Fest 2025.

У Королівській опері Швеції вперше відбувся концерт, присвячений творчому спадку видатних українських оперних співа-

ків початку XX століття Модеста Менцинського та Соломії Крушельницької.

ІТАЛІЯ. Асоціація Associazione «Berehynia» провело свято українського танцю та культури – фестиваль «Танцювальна весна», який відбувся у неділю, 11 травня, в італійському місті Альцано Ломбардо.

ХОРВАТІЯ. У Будинку Європи в Загребі відкрилася виставка дитячих малюнків «Кольори війни і надії: малюнки зраненого дитин-

ства», організована з ініціативи посольства України в Республіці Хорватія.

УКРАЇНА. 6 травня пішов із життя Валерій Шевчук – культовий письменник-шістдесятник, літературознавець та творець унікального українського літературного світу. ЯПОНІЯ. Команда Українського дому в Японії представила український стенд на фестивалі Minato Blossom Festa 2025, що проходив в Akasaka Sacas – одному з центральних районів Токіо.

Фестиваль фольклору русинів-українців в Камйонці

У 2024 році відбувся 59 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини в Камйонці Старолюбівнянського округу. Головним організатором фестивалю на протязі довгих років був Союз русинів-українців Словацької Республіки (СРУСР), який організував його разом з Сільським урядом Камйонки та іншими співорганізаторами. У 59-му Фестивалі взяли участь 20 колективів народної художньої творчості, а загалом понад 250 виконавців. З них 11 співацьких груп (2 дитячі, 7 жіночих і 2 чоловічі), 9 місцевих фольклорних гуртів і ансамблів, 2 гостюючі колективи і 1 іноземний фольклорний ансамбль.

З 2025 року Союз русинів-українців був змушений обірвати проведення фестивалю через значні обмеження грошей з Фонду підтримки культури національних меншин. Проте село Камйонка має намір продовжити фестивальні традиції за активної участі інших організаторів. На жаль, під загрозою опинилися і далішні фестивалі, які організує СРУСР. Ще не менша загроза нависає над українською пресою Словащини.

Зроджувався фестиваль у далекому 1966 році ще у Старій Любовні. Тоді головний організатор – Культурний союз українських трудящих – організував його як Фестиваль української естради. Від 1967 року місцем його проведення стала Камйонка. Правда, доходило до змін назви: Фестиваль малих форм народного співу і танцю (1971), Фестиваль хорових колективів (1972), Фестиваль українського фольклору та хорового співу (1977 – 1988 рр.) і, нарешті, Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (від 1990 р.). Союз русинів-українців СР організував фестиваль після трансформації КСУТу в СРУСР (1990 р.).

Біля колиски проведення фестивалю стояв педагог і культурно-освітній діяч Степан Бітнер (1913 – 1994), іменем якого названо одну з фестивальних програм – конкурсний огляд співацьких груп «Голосе, голосе...».

В газеті «Нове життя» ми вже друкували декотрі дані про Фестиваль фольклору, в цьому номері газети пропонуємо читачам основні дані за всю історію Фестивалю від 1966 року.

Завершується одна частина фестивальної історії. Якою буде дальша доля фестивалю, покаже час.

- 1 Фестиваль української естради (Стара Любовня, 22 травня 1966 р.)
- 2 Фестиваль української естради (28 травня 1967 р.)
- 3 Фестиваль української естради (26 травня 1968 р.)
- 4 Фестиваль українсько-русинської естради (25 травня 1969 р.)
- 5 Фестиваль українсько-русинської естради (7 червня 1970 р.)
- 6 Фестиваль малих форм народного співу і танцю (6 червня 1971 р.)
- 7 Фестиваль хорових колективів (3 – 4 червня 1972 р.)
- 8 Фестиваль співацьких колективів (2 – 3 червня 1973 р.)
- 9 Фестиваль українських хорових колективів (1 – 2 червня 1974 р.)
- 10 Фестиваль українських хорових колективів (21 – 22 червня 1975 р.)
- 11 Фестиваль українських хорових колективів (5 – 6 червня 1976 р.)
- 12 Фестиваль українського фольклору та хорового співу (4 – 5 червня 1977 р.)
- 13 Фестиваль українського фольклору і хорового співу (3 – 4 червня 1978 р.)
- 14 Фестиваль українського фольклору та хорового співу (2 – 3 червня 1979 р.)
- 15 Фестиваль українського фольклору і хорового співу (7 – 8 червня 1980 р.)
- 16 Фестиваль українського фольклору і хорового співу (13 – 14 червня 1981 р.)
- 17 Фестиваль українського фольклору і хорового співу (5 – 6 червня 1982 р.)
- 18 Фестиваль українського фольклору і хорового співу (4 – 5 червня 1983 р.)
- 19 Фестиваль українського фольклору і хорового співу (2 – 3 червня 1984 р.)
- 20 Фестиваль українського фольклору і хорового співу (1 – 2 червня 1985 р.)
- 21 Фестиваль українського фольклору і

- хорового співу (31 травня – 1 червня 1986 р.)
- 22 Фестиваль українського фольклору та хорового співу (23 - 24 травня 1987 р.)
- 23 Фестиваль українського фольклору і хорового співу (28 – 29 травня 1988 р.)
- 24 Фестиваль українського фольклору (27 – 28 травня 1989 р.)
- 25 Фестиваль фольклору русинів-українців Чехо-Словащини (27 травня 1990 р.)
- 26 Фестиваль фольклору русинів-українців ЧСФР (1 – 2 червня 1991 р.)
- 27 Фестиваль фольклору русинів-українців ЧСФР (30 травня – 31 травня 1992 р.)
- 28 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (12 – 13 червня 1993 р.)
- 29 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (12 – 13 червня 1994 р.)
- 30 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (10 – 11 червня 1995 р.)
- 31 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (8 – 9 червня 1996 р.)
- 32 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (31 травня – 1 червня 1997 р.)
- 33 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (6 – 7 червня 1998 р.)
- 34 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (5 – 6 червня 1999 р.)
- 35 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (10 – 11 червня 2000 р.)
- 36 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (9 – 10 червня 2001 р.)
- 37 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (8 – 9 червня 2002 р.)
- 38 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (7 – 8 червня 2003 р.)
- 39 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (5 – 6 червня 2004 р.)
- 40 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (4 – 5 червня 2005 р.)

- 41 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (3 – 4 червня 2006 р.)
- 42 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (2 – 3 червня 2007 р.)
- 43 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (31 травня – 1 червня 2008 р.)
- 44 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (30 – 31 травня 2009 р.)
- 45 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (5 – 6 червня 2010 р.)
- 46 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (4 – 5 червня 2011 р.)
- 47 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (2 – 3 червня 2012 р.)
- 48 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (1 – 2 червня 2013 р.)
- 49 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (31 травня – 1 червня 2014 р.)
- 50 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (30 – 31 травня 2015 р.)
- 51 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (4 - 5 червня 2016 р.)
- 52 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (3 - 4 червня 2017 р.)
- 53 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (2 - 3 червня 2018 р.)
- 54 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (1 - 2 червня 2019 р.)
- 55 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (28 серпня 2020 р.)
- 56 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (3 - 4 червня 2021 р.)
- 57 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (4 – 5 червня 2022 р.)
- 58 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (3 – 4 червня 2023 р.)
- 59 Фестиваль фольклору русинів-українців Словащини (1 – 2 червня 2024 р.)

Підготував М. Ілюк.

ДЕНЬ ЄВРОПИ

Спільна заява Президента Словацької Республіки та Представництва Європейської Комісії в Словаччині з нагоди Дня Європи та 21-ї річниці вступу Словаччини до ЄС

Братислава, 9 травня 2025 року. – Сьогодні ми святкуємо Європу і все, що вона означає – мир, єдність, процвітання і безпеку. Словаччина є частиною Європейського Союзу вже 21 рік.

Щороку 9 травня відзначається День Європи. Цього дня 75 років тому міністр закордонних справ Франції Робер Шуман виклав бачення співпраці між європейськими країнами, щоб запобігти повторенню жаків Другої світової війни та сприяти досягненню тривалого миру. Декларація Шумана стала основою сьогодишнього Європейського Союзу – спільноти, яка є історією миру та спільного процвітання. Від руїн Другої світової війни, падіння «залізної завіси» і до боротьби з викликами сьогодення європейці боролися за свободу і краще життя для майбутніх поколінь.

Спадщина Шумана нагадує

нам, що навіть у часи кризи, коли наша європейська безпека знаходиться під загрозою, співпраця і взаємна підтримка роблять нас сильнішими. З нагоди Дня Європи та нещодавньої 21-ї річниці вступу Словаччини до ЄС, ми стоїмо разом у нашій відданості європейським цінностям, які нас об'єднують – людській гідності, свободі, демократії, рівності, верховенству права та правам людини. Ці цінності формують міцний фундамент для нашого суспільства, захищають нашу унікальну історію, традиції та культуру, а також поглиблюють нашу любов до своєї країни та повагу до природи.

Словаччина є гордою і впевненою частиною Європейського Союзу. Членство в ЄС принесло нам нові можливості, але також і відповідальність робити свій внесок у рішення, які роблять Єв-

ропу сильнішою. Через 21 рік ми можемо з упевненістю сказати, що рішення Словаччини приєднатися до Союзу було правильним. Ми хочемо продовжувати співпрацю, яка приносить краще майбутнє для всіх нас, і ми переконані, що Словаччина і надалі буде відповідальним і надійним партнером у нашій спільній європейській родині.

Міжнародне середовище змінюється. Європейський Союз стикається з новими викликами, щоб стати шанованим гравцем на міжнародній арені. Важливо вирішити цілий ряд проблем, таких як міграція, зміцнення науки і досліджень, безпека і наша власна оборона. Успіх і подолання цих викликів залежить від успіху проекту міжнародного співробітництва, який розпочався 75 років тому.

Від редакції:

Цей звіт є спільною заявою Президента Словацької Республіки та виконуючого обов'язки Голови Представництва Європейської Комісії в Словаччині Радима Дворжака.

У перший понеділок травня Пряшівський самоврядний край (ПСК) відкрив свої двері для широкої громадськості в рамках Дня відкритих дверей. Привабливий захід, спрямований на презентацію діяльності краю, а також музичну та освітню програму, привернув увагу сотень відвідувачів і десятків організованих груп з Пряшева та навколишніх шкіл. Доходи від акції були передані до крайового фонду, який перерозподілить їх серед нужденних в краї.

У понеділок, 5 травня, День Пряшівського краю привернув увагу сотень відвідувачів до приміщення офісу та площі Миру в Пряшеві. Завдяки одноденній програмі та низці супутніх акцій громадськість могла ознайомитися з порядком денним крайового самоврядування, а також з діяльністю крайових організацій та їхніх партнерів. Акція мала і благодійний підтекст, оскільки

виручені кошти у розмірі понад 1300 євро надійшли на рахунок Фонду підтримки сім'ї ПСК, який незабаром розподілить їх між своїми заявниками.

Відкриті двері в ПСК

«Ми проводили такі дні тут і раніше, але зараз ми змінили і розширили формат і запросили до нас більш організовані групи з основних шкіл та дитячих садків, і вони були вдячними відвідувачами, які проявляли велику зацікавленість до нашої адміністрації. Для нас було важливо донести до них інформацію про те, що таке вища територіальна одиниця, які її повноваження, що може і чого не може робити орган влади, адже одна справа, коли вони вчаться в школі, а інша - коли вони отримують цю інформацію безпосередньо

від компетентних людей в крайовому управлінні. Особливо для наймолодших дітей відвідини були дуже приємними і надихаючими, а імітована сесія крайового парламенту була також збагаченням для старших дітей і студентів», - сказав Мілан Маєрський, голова Пряшівського самоврядного краю, описуючи атмосферу Дня Пряшівського самоврядного краю.

Акція, яка тривала з дев'ятої години ранку і приблизно до восьмої вечора, запропонувала насичену соціальну, культурну та музичну програму. Зокрема, відбулися вистави для наймолодших, мистецтво фехтувальників і сокольників, театр, фокусник, співочі програми середніх шкіл, виступи фольклорних ансамблів *Šarišian* і *PULS* (Піддуклянський художній народний ансамбль).

Відділ комунікації ПСК, Пряшів.

(Закінчення. Початок в № 2/2025)

У 1932 році у Пряшеві святкувався 540-літній ювілей приходу Ф. Корятовича на Угорську Русь.

У проголошенні від товариства «Просвіта» говорилося: «Ми – внуки гордих подолан, ми зберегли наші традиції і пам'ять того, хто нам дав ясний документ нашої національності. Кому на серці лежить наше національне відродження, в кого б'ється серце предків подолан, буде з нами. («Пчілка», р. Х, №8, 1932 р.).

Це майже все про нашу єдність із своїм національним русько-українським тілом. Доля нас віддала на поталу Мадярщині.

У всесвітній історії не було нації з такою драматичною долею, як українська.

Андрій і Лев II були останні українські князі з роду Романовичів. Вони вмерли майже рівночасно. Тоді галицькі бояри запросили на престол князя Юрія, сина польського князя Тройдена й української княгині Марії, доньки Юрія I, який тримався руської віри. Він вступив на княжий престол у Львові як Юрій II. Оженився з донькою литовського князя Гедиміна. Литва і Галицько-Волинське

НАША ДАВНЯ ІСТОРІЯ (9)

ЙОЛАНА ГОЛЕНДА

князівство стало в тісному союзі. Та такі стосунки не тривали довго. Юрій II почав запрошувати в Галичину багато чужинців, зокрема латинських священників, які почали навертати насильно людей на латинську віру. Це не сподобалось боярам і вони отруїли Юрія II, почали виганяти чужинців (німців, поляків, чехів).

Тоді бояри на княжий престол покликали Дмитра-Любарта, він довго жив на Волині і народ полюбив його.

Його батько, литовський князь Гедимін, приєднав до Литви майже всі українські землі над Дніпром.

Польські королі налякалися, що Литва з українськими землями зростає у велику силу, яка може загрожувати Польщі. У 1349 році польський король Казимир Великий пішов походом на Галичину і добув Львів, а потім і Волинь.

Так Литва і Польща почали змагатися за українські землі, щоб над ними панувати. І відтоді Україна

втратила свою самостійність. Це сталося в роках 1349-1360, коли землі приєдналися до Польщі.

Життя українців було важке. Всі люди ділились на суспільні верстви: шляхта, духовенство, міщани, селяни – «хлопи». Найбільші права і привілеї мала шляхта. Король був залежний від Союму, який складався з шляхти та католицького духовенства.

Найгірше жилося селянам, які не мали жодних прав, не мали своєї землі, не мали суду, не мали свободи, бо не сміли вийти з свого села. Земля була власністю пана, а за той кусень землі на життя мусили робити панщину. Пан мав право «хлопа» бити, вбити і нічого йому не загрожувало. Селянство за польських часів бідувало. Жило в темноті й нужді, як і своє духовенство, на яке накладали всілякі податки. Як народ боронився? Уже в XV ст. почали втікати від лютих панів за Дніпрові пороги, де заснували Запорізьку Січ. Аж у 1648 р.

Скільки коштує допомога Словаччини Україні?

В Словаччині сподіваються на швидке завершення війни в Україні. З надією на мирне небо над Україною серед словацької громадськості все частіше постає питання післявоєнного відновлення України. Над цим питанням задумується сайт [OPENiazoch](#).

Чи доплачує Словаччина за допомогу Україні? Це питання, яке часто повторюється в суспільстві після початку військового конфлікту. Останні дані з урядових матеріалів дають цікаві цифри. Виявляється, що, незважаючи на сотні мільйонів євро допомоги Україні та тим, хто виїхав з України, Словаччина фактично виграє в результаті в бюджеті. По-перше, завдяки відшкодуванню допомоги з європейських фондів, а також значною мірою за рахунок податків і зборів працюючих українців.

Конкретні цифри щодо допомоги українцям надав матеріал віце-прем'єр міністра з питань Плану відновлення та економіки знань Петра Кмеца. Він підготував аналіз наслідків та можливостей подальшого розширення Європейського Союзу, особливо для України. Наразі департамент віце-прем'єр міністра передав матеріал для коментарів.

Тож як це виглядає в цифрах щодо допомоги Україні та тим, хто виїхав з України? Загальні витрати Словаччини за останні три роки, з 2022 по 2024 рік, склали 509 мільйонів євро. З іншого боку, відшкодування з фондів ЄС та внесок Європейського фонду миру поки що склали 424 мільйони євро.

Суто з цієї точки зору, словацька скарбниця мала б, таким чином, дефіцит у розмірі 85 мільйонів євро. Справа в тому, що з Європейського фонду миру за надане Україні військове обладнання ми отримали лише близько 92 млн євро, тоді як загальна сума відшкодування може сягнути 327 млн євро (включаючи вже відшкодовані 92 млн євро), згідно зі звітом Вищого аудиторського офісу Словацької Республіки. Однак виплати подальших коштів наразі блокує Угорщина, застосовуючи право вето під різними приводами. Насправді, використання ресурсів з Фонду миру залежить від одностайної згоди всіх.

Видатки державного бюджету також були збільшені в результаті капітальних інвестицій. Водночас Словаччина передала військовою техніку військово окупованій Україні, корисність якої, згідно з урядовими матеріалами, вже була значно обмежена. «Словаччина досі отримала понад 92 мільйони євро від Європейського фонду миру за надану військову техніку, і, згідно зі звітом SAO, це відшкодування може становити до 327 мільйонів євро (включаючи вже відшкодовані 92 мільйони євро), в залежності від процесів в ЄС», - додає офіс Петра Кмеца.

Однак, на думку державного аналітика, оцінюючи допомогу українцям, необхідно враховувати потенційні доходи, які Словаччина отримує від присутності наших сусідів. «Ці працівники роблять внесок в економіку не лише через збори та прибуткові податки, а й через споживання товарів та послуг, що може підтримати зростання словацького бізнесу та збільшити податкові надходження від ПДВ та інших непрямих податків. Крім того, трудова мобільність може допомогти компенсувати дефіцит робочої сили в певних секторах, що може підвищити продуктивність і прискорити економічне зростання», - зазначили в адміністрації віце-прем'єрміністра.

За оцінками, експатріанти з України щорічно збільшують податкові надходження до бюджету Словаччини на 0,1-0,2 відсотка ВВП. Найбільшу частку цих надходжень становили надходження від податків і зборів з ринку праці, які за три роки склали 325 млн євро. З урахуванням інших податкових надходжень у вигляді податку на споживання та інших податків, загальна сума податкових надходжень за три попередні роки становить майже 440 млн євро.

-р-
Дж: OPENiazoch

року, де був підписаний союз із Москвою.

Скоро виявилось, що Москва була хитріша за своїх попередників. Московські війська прийшли в Україну, почали осідати по містах і селах, будувати свої твердині.

У 1655 році москалі разом із козаками рушили на Польщу. Знову були під Львовом. Та москалі захоплювали українські землі не для України, а для царя, для Москви.

Цар зрадив гетьмана Хмельницького, бо почав переговори з Польщею, і польські війська знову рушили на Україну. Тоді гетьман рішив повстати проти Польщі і Москви. Він вислав своїх послів до Швеції, Туреччини, Молдавії, Мадярщини виведати допомогу для України. У 1657 році раптом помер Богдан Хмельницький від жалю, що не зумів визволити Україну.

Цілих триста років над Україною панували Литва і Польща. Тепер потрапили до ще гіршої неволі, яка тривала до 1991 року. А ми, відірвані від свого національного тіла, потрапили під владу Мадярщини під назвою Угорська Русь.

Ось тому Україна не могла подати руку допомоги нашому руському народові.

ПСК підтримав майже 840 проєктів

На засіданні в понеділок, 12. 05. 2025 р., депутати Пряшівського самоврядного краю дали зелене світло 837 проєктам в регіонах. Заявники зможуть реалізувати їх за рахунок дотаційних грошей з «Заклику депутатів», між якими було розподілено 1,95 мільйона євро.

Найбільше проєктних планів підтримали у програмі «Культура», де також перерозподілили найбільшу суму грошей. Загалом до 1,16 млн євро для 496 заявників.

У програмі «Спорт» розподілили понад 584 тисячі євро між 247 заявниками, у програмі «Соціальні послуги» - майже 63 500 євро між 31 заявником, а в програмі «Сімейне самоврядування» - понад 87 тисяч євро між 39 заявниками.

Субсидію в розмірі 23 500 євро депутати виділили восьми заявникам у програмі «Підтримка навколишнього середовища та розвиток екологічної обізнаності», майже 20 тис. євро - 13 заявникам у програмі «Підтримка послуг загального користування в секторі охорони здоров'я» і майже 9 тис. євро буде розподілено між трьома заявниками у програмі «Молодь».

Найбільшу кількість успішних заявок на отримання грантової допомоги надіслали села та міста (408), які отримали гранти на суму майже 936 тис. євро, за ними йдуть громадські об'єднання, спілки та клуби (238), які отримали майже 553 тис. євро.

З точки зору структури, в рамках конкурсу ПСК було підтримано 395 заявок, які стосувалися матеріально-технічного обладнання культурних центрів, фольклорних колективів, громадських об'єднань або спортивних клубів. Серед інших, перемогу здобув Бардіївський спортивний клуб, який планує використати кошти на придбання обладнання

для занять карате. Також було підтримано 131 культурну акцію і 64 спортивних змагань.

Загалом було затверджено 50 заявок на будівництво та реконструкцію будівель культури (наприклад, будівництво культурно-громадського центру в Лопухові) та 28 заявок на будівництво та ремонт культових споруд (наприклад, ремонт церкви Різдва Пресвятої Богородиці в Полаті).

Гроші від Крайового регіонального уряду також суттєво підтримують спортивну інфраструктуру: 29 заявників використають їх на створення або ремонт багатофункціональних спортивних, а 23 суб'єкти - на ремонт ігрових майданчиків та дитячих зон.

Загалом Управління Пряшівського самоврядного краю одержало 1166 заявок на отримання субсидій у рамках конкурсу на загальну суму 4,5 мільйона євро. З них 79 заявок не відповідали необхідним критеріям, ще 250 заявок не були підтримані через вичерпання затверджених асигнувань.

Цього року ПСК вже розподілив майже 439 тисяч євро серед 44 заявників в рамках конкурсу «Бюджет участі». Ще 48 тисяч євро було виділено на конкурс, спрямований на вирішення проблеми доступності продуктів харчування для сіл регіону з населенням до тисячі жителів. Список розподілених грантів у рамках Конкурсу членів ПСК на 2025 рік доступний на вебсайті ПСК (www.psk.sk).

Даша ЄЛЕНЬОВА, ПСК.

ВИШНЯ ОЛЬКА – VYŠNÁ OLKA (місцева частина села Олька) (окр. Меджилабірці)

Стат: 1880 – 231 жит., 16 слов., 8 мад., 196 рус., 2 чуж. (немадлярські), 9 немовл., 12 р.-кат., 187 гр.-кат., 1 еванг. а.в., 31 юд., 1890 – 366 жит., 36 слов., 10 мад., 42 нім., 239 рус., 39 інш., 67 р.-кат., 257 гр.-кат., 2 еванг. а.в., 40 юд., 1900 – 337 жит., 24 слов., 12 мад., 34 нім., 265 рус., 2 інш., 36 р.-кат., 260 гр.-кат., 1 еванг. а.в., 6 реформ., 34 юд., 1910 – 325 жит., 4 мад., 23 нім., 278 рус., 20 інш., 13 р.-кат., 285 гр.-кат., 27 юд., 1921 – 289 жит., 3 чсл., 267 руськ., 3 мад., 15 євр., 1 інш., 3 р.-кат., 269 гр.-кат., 17 юд., 1930 – 359 жит., 31 чсл., 318 руськ., 8 євр., 2 чуж., 19 р.-кат., 324 гр.-кат., 1 еванг. а.в., 15 юд., 1940 – 409 жит.

Історик Ян Бенко в старих грамотах розслідує, що одною з найперших назв Вишньої Ольки була Лика (Lyka). Це підтверджує і краєзнавчий словник сіл Словащини, який наводить такі історичні назви Вишньої Ольки: Elke (1408), Lyka (1430), Humennska Olyka (1773), Humenná Olka (1808), Vyšná Olka (1920); по-мадлярськи Homonnaolyka. Серед цих назв Ян Бенко в грамотах знайшов і назву - Sredni Olyka.

В склад сучасної Ольки, яка виникла в 1944 році, входять такі історичні частини - Вишня Олька (колись Гуменська Олька), Нижня Олька (колись Строківська Олька), Крива Олька та поселення, відоме в літературі як Сверхов.

Ф. Уличний зазначає, що назва села ідентична з назвою потоку, тому ніщо не говорить про походження назви поселення. Беручи до уваги розвиток заселення та походження сіл у долині Ольки, історик припускає, що, як і сусідні села, Ольку заснував шолтис зі своїми підданими з правом на заставу, волосським правом (podľa zákupného, valašského práva) у 14-му або на початку 15-го століття. У 16-му столітті, як він пише, тут, очевидно, проживало волосько-руське населення.

Далі він наводить такі факти: «У 1600 році в селі було вісімнадцять будинків кріпаків і, ймовірно, також будинок шолтиса. Гуменська Олька була одним з найбільших сіл в долині річки Ольки на рубежі 16 і 17 століть. У цій або сусідній Ольці близько 1604 року існувала

православна церква, яка мала свого священника – батька (batka)». В літературі на означення православного священника використовувалось також найменування *байтко*.

Краєзнавчий словник сіл Словащини наводить, що у 1598 році тут було 21 господарство, у 1715 році був млин, 5 покинутих і 19 заселених дворів, у 1787 році - 54 будинки і 35 жителів, у 1828 році - 58 будинків і 419 жителів.

Жителі працювали в лісі та сільському господарстві. Після 1918 року рід занять населення не змінився. У вересні 1944 року за село точилися важкі бої, і село згоріло.

Історик П. Шолтес, посилаючись на дослідження В. Гаджеги (Додатки до історії Русинів у руських церквах в був. жупі Земплінській, 1935), в книжці *Tri jazyky, štyri konfesie* (2009) наводить, що парафія в Гуменській Ольці не має ніякого доходу. Проте в протоколах латинських візитацій наведені інші дані. В 1796 році річний дохід священника становив 65,40 золотих. Станом на 1796 рік священник володів половиною села.

Ось як зазначене релігійне життя в Гуменській Ольці в протоколах візитацій латинських єпископів: 1726 рік – священник Петро Луповський; 1733 рік – дерев'яна церква, яка може служити для двоякого використання (в розумінні грецького і латинського обряду); 1746 рік – священник Григорій Грешкович, його брати, Олексій та Лука, були суспендовані, бо їх висвятили у Польщі (додаймо, на той час єпископом в Перемишлі був Єронім Устрицький (1715-1746), а після нього Онуфрій Шумлянський (1746-1762). Далі зазначено, що старовинна церква в доброму стані; 1796 рік – зазначена належність парафії до гуменського деканату, філіальна громада знаходиться в Кривій Ольці, без храму. Річний дохід священника - 65,40 золотих. Церква стара, дерев'яна, розрахована на 200 осіб, мебльована. В протоколі зазначено, що в селі хочуть побудувати церкву на 370 осіб. Фара дерев'яна, в задовільному стані. Священникові належить половина села; 1814 рік – зазначено, що церква від заснування побудована силами вірую-

чих грецького обряду, вони придбали також для храму два дзвони. А далі зазначено, що місцевий храм – не приходський, а вже лише філіальний, а це свідчить про протисторість і драматичні зміни в релігійному житті Гуменської Ольки. Тут же зазначається, що духовні потреби віруючих забезпечує священник з віддаленого села Рокитівця (віддаль 22.4 км), яке, за даними лексикону сіл Угорщини Я. М. Корабинського (1786), було православним (див. стор. 605).

Цей факт підтверджував би живучість православної традиції в селі задовго після Ужгородської унії 1646 року.

До наших днів дійшов список священників в Гуменській Ольці: (1726 – 1726) Петро Луповський, (1738 – 1746) Григорій Грешкович, (1746 – 1750) Олексій Грешкович, (1746 – 1750) Лука Грешкович, (1788 – 1792) Йоан Гладоник.

На сьогоднішній день в Ольці знаходяться два храми – Різдва Пресвятої Богородиці (пол. 18 ст.) і Покрови Пресвятої Богородиці (1831).

На цьому місці додаймо, що єпархія в Перемишлі, ймовірно, пробувала висвячувати священників і для інших парафій, як це було в Якубінах, Орябині, Камійонці, Литмановій, Суліні, які певний час знаходились в юрисдикції перемишльського єпископа. Суспендація священників в Ольці вказує на те, що латинська церковна верхівка тодішньої Мадярщини чинила вслякий спротив утвердженню руської церкви візантійського обряду на наших теренах.

Дослідник нашої давньої історії Євген Перфецький доводить, що у складі Польщі певний час знаходилося 16 міст і сіл на Спишу. В 1771 році їх повернула від Польщі Марія Терезія. Стосовно церковних справ Є. Перфецький зазначає: «V církevních poměrech ruské spíšské parochie až do r. 1816 patřily k ruské diecesi v haličském Přemyšlu; teprve v tomto roce byly připojeny k mukačevské diecesi, a když v r. 1818 utvořena byla zvláštní přešovská řecko-uniatka diecese, připojeny byly k této diecesi. Tato města byla od polských králů rozdána magnátům polským, a toto způsobilo velký jejich úpadek».

-мі-

Календар

1. 6. 1095 р. – помер печерський праведник, перший відомий лікар Русі-України святий Агапіт Печерський (930).

3. 6. 1940 р. – народився у Вираві Меджилабірського округу громадсько-культурний діяч, голова Центральної ради СРУСР 1999 – 2009 років Іван Лаба (85).

4 – 5. 6. 1955 р. – відбувся в Меджилабірцях 1-ий Огляд народної творчості і художньої самодіяльності українського населення Східної Словащини (тепер Свято русинсько-української культури у Свиднику) (70).

5. 6. 1875 р. – народився чеський поет Станіслав Костка Нойман (150). Помер 28.6.1947 р.

6. 6. 1875 р. – народився німецький письменник Томас Манн (150). Помер 12.8.1955 р.

6. 6. 1890 р. – народився в Шариському Ястрабі Старолубовнянського округу громадський діяч, заступник голови Української Народної Ради Пряшівщини, депутат Національних Зборів ЧСР Петро Жидовський (135). Помер 25.11.1947 р.

9. 6. 1870 р. – помер англійський письменник Чарлз Діккенс (155). Народився 7.2.1812 р.

10. 6. 1905 р. – народився словацький поет і прозаїк Франтішек Гечко (120). Помер 1. 3. 1960 р.

11. 6. 1995 р. – померла чеська перекладачка української літератури Властимила Абжолтовська (30). Народилася 1.10. 1904 р.

12. 6. 1860 р. – помер шкільний діяч, публіцист, старший брат Адольфа Добрянського Віктор Добрянський (165). Народився в Рудльові Воронівського округу в 1816 р.

15. 6. 1775 р. – остаточне зруй-

нування Запорозької Січі (250).

17. 6. 1925 р. – засновано культурно-освітній центр – Руський дім в Пряшеві (100).

18. 6. 1945 р. – відкриття окремого відділу для шкіл Пряшівського краю при Словацькій Національній Раді (80).

18. 6. 1920 – народилася в Орябині Старолубовнянського округу українська письменниця і художниця, авторка збірок оповідань «Сто сім модних зачісок», «Апартамент з вікном на головну вулицю», «Шинок з лелечим гніздом» Єва Бісс (105). Померла 28. 7. 2005 р.

19. 6. 1205 р. – загинув Галицький князь Роман (820). Галицько-руський літописець титулює його «самодержцем всія Русі» та «Володарем Руської землі». Народився близько 1152 року.

20. 6. 1895 р. – народився в селі

Дячів Сабинівського округу педагог, літератор, історик літератури Денис Зубрицький (псевд. Торисин) (130), один з небагатьох літераторів Східної Словащини, який поряд з «язичієм» писав і українською мовою. Помер 15. 4. 1949 р.

24. 6. 1880 р. – народився у Вузовому на Львівщині український художник, провідний представник модерного мистецтва Іван Кулець (145). Помер 11. 3. 1952 року в Празі.

26. 6. 1930 р. – народився в Кленовій Снинського округу громадсько-культурний діяч, дипломат, посол Чехословащини в Марокко, генеральний секретар Чехословацької комісії з питань співпраці з ЮНЕСКО Іван Юда (95).

27. 6. 1965 р. – помер педагог, мовознавець, автор «Атласу українських говорів Східної

Словащини» (1991) Василь Латта (60). Народився 29. 12. 1921 р. в Пчолиному Синьського округу.

28. 6. 1945 р. – народився священник, церковний діяч, викладач Православного богословського факультету Пряшівського університету проф. д-р Петро Корманик, PhD. (80).

29. 6. 1905 р. – народився в Ленартові Бардіївського округу громадсько-політичний діяч, командир партизанського загону «Липа» Іван Демко (120). Помер 23. 3. 1984 р.

29. 6. 1900 р. – народився французький письменник Антуан Сент-Екзюпері (125). Помер 31. 7. 1944 р.

29. 6. 1945 р. – возз'єднання Закарпатської України з Україною (80).

1545 р. – народився полеміст Іван Вишенський (480). Помер після 1620 р.

НОВЕ ЖИТТЯ

FOKUS NA PODPORU KULTÚRY NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN

Vydáva Zväz Rusínov-Ukrajincov SR, IČO 00177725, Ročník 75. Šéfredaktor Miroslav Iljuk. Adresa redakcie: Janka Borodáča 5, 081 08 Prešov. Tel. 051/7733 707, e-mail: novezytta@nextra.sk. Náklad: 400 ks. Ročné predplatné 12,50 € Štvrťročné predplatné 3,125 €. Objednávky na predplatné prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty, alebo e-mail: predplatne@slposta.sk. Objednávky do zahraničia vybavuje: Slovenská pošta, a.s., Stredisko predplatného tlače, Uzbecká 4, P.O. Box 164, 820 14 Bratislava 214, e-mail: zahranicna.tlac@slposta.sk. Sadzba: QINET, Tlač: Grafotlač Prešov s.r.o. Ev. číslo EV 3301/09. Realizované s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín.

НОВЕ ЖИТТЯ

Видає Союз русинів-українців СР. Рік видання 75. Головний редактор Мiroslav Ілюк. Адреса редакції та адміністрації: 081 08 Пряшів, Янка Бородача, 5. Телефон 051/7733 707, e-mail: novezytta@nextra.sk. Рукописи і фотографії повертаються на просьбу автора. Редакція залишає за собою право скорочувати статті. Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди і не обов'язково збігаються з поглядами редакції.